7/1654

T.C.
BAŞBAKANLIK
DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI
İhracat Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.DTM.0.02.09.01
KONU : Yazılı Soru Önergesi

05.01.04 **210**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Devlet Bakanlığı'na muhatap 22.12.2003 tarih ve A.01.1.GNS.0.10.00.02-7/1654-3975/14145 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu, Ankara Milletvekili Sayın İsmail Alptekin tarafından Devlet Bakanı Sayın Kürşad Tüzmen'e tevcih edilen yazılı soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin cevabi görüş ekli notta sunulmaktadır.

Bilgilerine arz olunur.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EK: Not (3 sf.)

7/1654

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL ALPTEKİN TARAFINDAN SAYIN DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN'E TEVCİH EDİLEN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVABİ GÖRÜŞÜ İÇEREN NOT

Malumları olduğu üzere ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla yürütülen faaliyetler arasında yurtdışında düzenlenen fuar katılımları büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Dış Ticaret Müsteşarlığınca "Yurtdışında Milli veya Bireysel Düzeyde Katılımların Desteklenmesine İlişkin Tebliğ" çerçevesinde yurtdışı fuar iştirakçilerine destek verilmektedir.

Mevcut Yurtdışı Fuar Destek sistemi içinde;

- Türk firmalarının Dış Ticaret Müsteşarlığınca yetkilendirilen bir organizatör aracılığıyla uluslararası fuarlara toplu iştirakları (Milli Katılım), Türk İhraç Ürünleri ve Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarları kapsamındaki katılım masraflarının %80'i 20.000 ABD Dolarına kadar,

- Türk firmalarının uluslararası fuarlara bireysel katılımları kapsamında ise, boş alan kira giderlerinin tamamı ile taşıma masraflarının %50'si 20.000 ABD Dolarına kadar,

karşılanmaktadır.

Sözkonusu fuar iştirakları arasından, Türk firmalarının Dış Ticaret Müsteşarlığınca yetkilendirilen bir organizatör aracılığıyla toplu katılım sağlamakta olduğu fuarlarda (Milli Katılım, Türk İhraç ürünleri ve Sektörel Türk İhraç Ürünleri Fuarları), devlet yardımları çerçevesinde stand kirası ile birlikte stand konstrüksiyonu, stand tefrişatı, dekorasyon, çeşitli fuar hizmet giderleri ve teşhir ürünlerinin nakliyesine ilişkin masraflar da karşılanmaktadır. Bu nedenle, sağlanan sözkonusu destekler neticesinde, Türk firmalarına uluslararası platformlarda rakip ülke firmalarıyla benzer koşullarda rekabet edebilmeleri için önemli imkanlar verilmektedir. 2003 senesinde Türk firmalarınca yukarıda belirtilen biçimde 129 fuara toplu katılım gerçekleştirilirken, sözkonusu organizasyonların verimliliği ve sonuçları görevlendirilen fuar gözlemcileri yanında, katılımcı firmaların doldurmuş olduğu anket formları vasıtasıyla takip edilmektedir.

Diğer taraftan, üretici-ihracatçı firmalarımız tarafından ön izin zorunluluğu olmaksızın farklı ülkelerde çeşitli uluslararası fuarlara bireysel düzeyde katılım sağlanmakta ve sözkonusu katılımlar için boş alan kirası ile ürün nakliye giderlerinin %50'si fuar desteklerinden yararlandırılmaktadır. Ancak, bireysel katılım sağlanan fuarlarda ön bildirim ve izin zorunluluğu olmaması yanında, iştirakçi konumundaki Türk firmalarının sayısının da her bir fuar için çok kısıtlı sayıda kalması nedeniyle, sözkonusu katılımları merkezden görevlendirilen gözlemciler vasıtasıyla takip etmek suretiyle değerlendirmek mümkün olamamaktadır. Fuardaki ürün teşhir ve pazarlama yaklaşımı başta olmak üzere firmalarımızın fiili performansının tespiti mümkün bulunmayan bireysel katılımlar için dekorasyon/stand tefrişatı gibi masraf kalemleri destekten yararlandırılmadığı halde, bu tür katılımların toplam yurtdışı fuar destekleri içindeki payı oldukça yüksek (%45) seviyelerdedir.

./..

Dolayısıyla, yetkilendirilen bir organizatör aracılığıyla özellikle dış ticaretimiz açısından hedef ülke konumunda bulunan merkezlerdeki fuarlara toplu katılımlarımızın, doğrudan ihracatımıza yönelik katkısı yanında, ülke ürün/sektör imajımızın tanıtımına sağladığı fayda da dikkate alındığında, bireysel katılımlara göre daha kapsamlı biçimde devlet desteklerinden yararlandırılması uygulaması devam ettirilmektedir.

SORU 1 : Bu tip fuarlarda devlet desteğini sürdürecek misiniz?

Ülkemizdeki ihracata dayalı sektörlerin dünya rekabeti ile tanışmalarının ardından, uluslararası pazarlamanın vazgeçilmez unsuru olan yurtdışı fuarlara katılımlarında da önemli bir gelişme ortaya çıkmıştır. Bu süreçte, yurtdışı fuar katılımlarına yönelik finansal desteklerin büyük önemi ve yararı bulunmaktadır.

Firmalarımızın yurtdışı fuar katılımlarına yönelik devlet desteği, ilk olarak 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1995 yılından itibaren yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak uygulamaya konulmuştur.

Türkiye'de 1995 yılından bu yana devam eden sözkonusu yurtdışı fuar desteklerinin uluslararası karşılaştırması yapıldığında, ülkemizdeki destek sisteminin özellikle ödeme miktarı olarak çok iyi konumda olduğu ortaya çıkmaktadır. Bir çok ülkede yerli firmalara yönelik bu tür destekler olmadığı gibi, diğer ülkelerdeki destekleri ise, miktar ve kapsam olarak ülkemizdeki uygulamayla karşılaştırmak dahi mümkün değildir.

Üretim ve ihracat sektörlerinde faaliyet gösteren firmalarımıza yönelik olarak verilen fuar destekleri, geçmiş uygulamaların analizi ve değişen uluslararası pazarlama koşullarının ışığında yeniden değerlendirilmektedir. Bu itibarla fuar destek sisteminin daha etkin ve verimli hale getirilmesi suretiyle devam ettirmesi öngörülmektedir.

SORU 2: Bu konuda araştırmalar yaparak yeni kriterler koyacak mısınız?

Yurtdışı fuar katılımlarına verilen destekler konusunda geçtiğimiz yıllara yönelik ülke bazında gerçekleşmeleri içeren bir araştırma yapılmış olup, bu çalışma sonuçları maliyet ve hedef ülkeler anlamında yeni düzenlemeler için yol gösterici olmuştur. Diğer taraftan milli düzeyde katılım sağlanan fuarların sonuçları katılımcı firmaların doldurdukları anketler ve fuar gözlemcilerinin raporları doğrultusunda değerlendirilmekte olup, Dış Ticaret Müsteşarlığınca desteklenecek fuarların belirlenmesinde söz konusu geçmiş organizasyon ve ülke performansları dikkate alınmaktadır.

Son olarak 2001 senesi içinde yürürlüğe konulan mevzuat dahilinde yürütülen yurtdışı fuar destek sisteminde, gerek katılımcı firmalarımızın uluslararası pazarlama gereksinimlerine uygun olarak gerekse "Türk Ürünü" imajını yükselen değer olarak tanıtma amaçlı hedefimiz doğrultusunda bazı değişiklikler yapma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu yönde sürdürülen çalışmada son aşamaya gelinmiş olup, yapılacak değişikliklerin özünü fuarcılıkta sektörel ihtisaslaşma ve Türk ürünü imajını geliştirme temelinde fuar katılımlarının desteklenmesi olarak ifade etmek mümkündür.

SORU 3: Somut kriterler koyarak bütün katılan firmaların o bölgeye geçen sene sattıkları mal ve değerlerini tespit ederek, gelecek senenin programını ve hedeflerini belirlemeyi düşünüyor musunuz?

2003 yılında yaklaşık 6000 Türk firması yurtdışı fuar desteğinden yararlanmış olup, sözkonusu firmaların fuarlar vesilesiyle başlatmış oldukları satış bağlantı sürecinin en kısa vadede 6 ay sonra neticelerini vermeye başlayacağı hususu dikkate alındığında, 2003 yılı fuar katılımlarının sonuçlarını en erken 2004 senesi ortalarında tespit etmek mümkün olabilecektir.

Bununla beraber, geçtiğimiz 3 seneye yönelik firma bazında verilen destekler ve bu kapsamda yurtdışı fuar katılımlarının ihracatımıza katkısına yönelik bir değerlendirme çalışması yapılmış olup, ülkemizde faaliyet gösteren tüm İhracatçı Birliklerinin içinde yer aldığı bu kapsamlı çalışmanın sonuçlarının 2004 yılı içinde sonuçlandırılması öngörülmektedir.

Firma ve ülke bazında yapılmakta olan performans belirleme çalışması yanında fuar sonuçlarının değerlendirilmesine ilişkin mevcut sistemimiz dahilinde gözlemci ve firma değerlendirme anketleri çerçevesinde gelecek seneye yönelik fuar organizasyon talepleri değerlendirilmektedir.

SORU 4: Bu konularda bizce bilinmeyen hedef çalışmalarınız nelerdir?

Üretici/imalatçı firmalarımızın ürünlerinin uluslararası pazarlarda tanıtımına yönelik girişimleri için yurtdışı fuarların önemli bir platform oluşturduğu gerçeğinden hareketle, gelişen rekabet koşulları çerçevesinde rakip firmalarla tanıtım enstrümanları açısından aynı koşullarda rekabet edebilmelerini teminen bazı ilave imkanlar getirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede, milli katılım organizasyonu düzenleyen fuar organizatörlerinin katılımcı firmalarımızın ve ilgili ihracat sektörlerimizin tanıtımına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmeleri amacıyla kullanacakları gelişmiş elektronik sistem ve malzemeler dahil tanıtım aktivitelerinin daha yüksek barem üzerinden desteklenmesi amacıyla ilgili mevzuatta değişiklik yapılması planlanmaktadır.

Diğer taraftan, firmalarımızın uluslararası fuar katılımlarındaki verimliliğinin arttırabilmesini teminen fuar organizasyonu esnasındaki satış pazarlama tekniklerinin kalitesinin istenen seviyeye getirilebilmesi amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı organizasyonunda yurt içinde eğitim ağırlıklı seminerler düzenlenmesi amacıyla bir ön çalışma başlatılmıştır. Sözkonusu eğitim seminerleri vasıtasıyla, özellikle küçük ve orta ölçekli firmalarımızın uluslararası fuar organizasyonlarında pazarlama ve tanıtım-imaj geliştirme başta olmak üzere toplam verimliliklerinin arttırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca önümüzdeki yıllarda destekten yararlandırılacak bireysel katılım sağlanan fuarların seçiminde verimlilik sağlanmasını teminen, faaliyet yılı öncesinde uluslararası gelişmeler ve ilgili sektörün ihtiyaçlarının/potansiyelinin de dikkate alınması amacıyla Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri görüşleri dikkate alınmak suretiyle Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından belirlenecektir.